

NEMZETI FEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Tájékoztató a bányászat általános helyzetéről

Magyarországon 2009-ben 0,8 Mt kőolajat, 3,17 Gm³ földgázt, 0,14 Gm³ CO₂ gázt és 71,2 Mt szilárd ásványi nyersanyagot termeltek ki.

1. Szénbányászat (feketekőszén, barnakőszén, lignit)

2009-ben az ország egy földalatti (Márkushegy) és 11 külszíni szénbányájából 1,01 Mt barnaszenet és 8,31 Mt lignitet termeltek ki. A széntermelés az előző évhez képest 4,9%-kal csökkent.

A szénbányákban a biztonsági helyzet és ezzel a munkavédelem színvonala javult, a fő bányaveszélyek (omlás-, sújtólég-, szénpor-robbanás-, tűz-, és vízveszély) elleni hatékony védekezés eredményeként súlyos baleset, illetve súlyos üzemzavar nem történt. A munkakörnyezet káros hatásainak kivédésére, a munkafeltételek javítására, a munkavállalók biztonságos munkavégzésre történő felkészítésére a munkáltatók különös figyelmet fordítottak.

A szénbányászat területén halálos munkabaleset 2009-ben nem történt. A három napon túli keresőképtelenséggel járó munkabalesetek 91 esetben történtek. Ez 27%-kal kevesebb, mint amennyi az előző évben történt.

2. Ércbányászat (bauxit, mangán)

Az ágazatban két földalatti (Halimba VII és Bakonyoszlop II) és egy külszíni (Nyirád XVII) bauxitbányában, valamint egy földalatti mangánérc-bányában (Úrkúton) végeztek érckitermelést, amelynek eredményeként 0,24 Mt bauxitot és 0,05 Mt mangánércet hoztak felszínre. A bauxit termelés 49%-kal, a mangánérc termelés pedig 17%-kal csökkent.

Az ércbányák műszaki-biztonsági állapota az előző évek színvonalának megfelelő volt. A szakágazat területén halálos munkabaleset nem történt, a három napon túli keresőképtelenséget okozó munkabaleset 30 esetben történt, amely 12%-kal kevesebb, mint az előző évben.

3. Egyéb szilárd ásványok és nyersanyagok bányászata (kő, kavics, homok, agyag, gipsz, perlit, talkum, stb.)

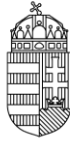
2009-ben a nyilvántartott három földalatti bányából (Füzérkajata illit, Romhány agyag, Felsőcsatár szerpentin) csak a füzérkajataiban történt időszakosan termelés. A 822 nyilvántartott külszíni bányából 619-ben történt termelés.

Ebben a kategóriában a nyersanyagtermelés 2002-től 2005-ig jelentősen növekedett (+ 55 %). Ezután – 2008-at kivéve – folyamatosan csökkent a termelés egészen a 2002. évi szint alá (- 10 %).

A kavics- és homokbányák kitermelését ebben az évben is elsősorban a térségi nagyberuházások – autópályák, utak, ipartelepek, ipari parkok – és a magánérs építkezések befolyásolták.

A kavics nyersanyag tekintetében a piaci igények a feldolgozott, osztályozott kavicstermékek felé tolódtak el, ezért csak a minőségi, osztályozott termékeket előállító bányák termelése volt jelentős.

A 2008-ban és 2009-ben kitermelt nyersanyag-mennyiségeket a következő táblázat tartalmazza.

NEMZETI FEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Nyersanyagfajta	Mérték-egység	2008i	2009	Az előző évhez viszonyítva
Ásványbányászati	Mt	2,89	2,66	-11 %
Cement- és mészipari	Mt	5,02	4,14	-18 %
Építési- és díszítő ipari kő	Mt	14,13	14,32	+1 %
Építési homok és kavics	Mt	40,09	36,21	-10 %
Kerámiaipari és építési agyag+egyéb	Mt	9,76	4,25	-56 %

A kő-, kavics- és ásványbányáknál történt fejlesztések, korszerűsítések ellenére a figyelmetlen és fegyelmezetlen munkavégzés miatt egy fő szenvedett halálos munkabalesetet. Emellett a három napon túli keresőképtelenséget okozó munkabalesetek száma 23%-kal nőtt az előző évhez viszonyítva, ami 2009 folyamán 32 esetet jelent.

4. Kőolaj- és földgáz kitermelés

Az év folyamán 52 szénhidrogén kutató fúrást mélyítettek le, amelyek közül 33 kutatófúrás (77 360,5 m) volt, 19 pedig termelő fúrás (25 944 m). A lemélyített teljes hossz 103 304, 5 m.

A termelő fúrások mindegyikét a MOL Nyrt. mélyítette. A kutató fúrások közül 13 darabot a MOL Nyrt, 12 darabot a Magyar Horizont Energia Kft., négy darabot az EXXON/Mobil, kettő darabot a PetroHungaria Kft. és egy-egy darabot a TXM Kft. és a RAG Kft. mélyített.

A kitermelt kőolaj mennyisége 0,8 Mt volt, amely az előző évhez viszonyítva 2%-os csökkenést jelent.

A földgáz-kitermelés (3,17 Gm³) 11%-kal, a CO₂ gáz kitermelés (0,14 Gm³) 7%-kal emelkedett.

A szénhidrogén-kitermelés jól szervezett, magas műszaki színvonalú, korszerű technológiát és munkavédelmi irányítási rendszert alkalmaznak. A biztonsági, munkavédelmi helyzet jónak minősíthető. A korábbi években történt műszaki, technológiai fejlesztések, korszerűsítések a munkakörülmények javulását és ezzel a munkabiztonsági és munkaegészségügyi helyzet kedvező irányú változását hozták magukkal. A munkabalesetek száma – öt eset – a tavalyi év 17 %-os csökkenéséhez képest további 33% csökkenést mutat. A szakágazat területén halálos munkabaleset nem történt.

A 2002-2009 közötti időszak magyarországi ásványi nyersanyag termelését a mellékelt táblázat tartalmazza.

NEMZETI FEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Ásványi nyersanyag	Mértékegység	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Feketekőszén	Mt	0,73	0,67	0,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Barnakőszén	Mt	4,59	4,04	2,50	1,40	1,60	1,58	1,49	1,01
Lignit	Mt	7,57	8,56	8,80	8,31	8,58	8,69	8,31	8,31
Bauxit	Mt	0,72	0,67	0,62	0,50	0,50	0,51	0,47	0,24
Mangánérc	Mt	0,04	0,05	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,05
Ásványbányászati nyersanyag	Mt	3,18	2,86	2,82	3,40	3,19	2,47	2,99	2,66
Cement- és mészipari nyersanyag	Mt	6,05	5,40	5,25	5,00	5,46	5,27	5,02	4,14
Építési- és díszítőkö ipari nyersanyag	Mt	10,08	10,54	13,00	15,10	16,60	12,30	14,13	14,32
Építési homok és kavics	Mt	35,59	42,52	50,23	66,88	49,75	36,43	40,09	36,21
Kerámiaipari és építési agyag	Mt	7,73	7,85	6,45	7,66	5,38	4,96	6,74	2,51
Egyéb	Mt	6,05	6,00	5,76	8,35	7,12	3,45	3,02	1,74
Összes szilárd	Mt	82,3	89,2	95,8	116,7	98,2	75,7	82,3	71,2
Kőolaj	Mt	1,05	1,13	1,08	0,95	0,89	0,84	0,82	0,80
Földgáz	Gm ³	3,39	3,09	3,21	3,17	3,29	2,72	2,85	3,17
CO ₂ gáz	Gm ³	0,10	0,10	0,12	0,12	0,13	0,15	0,13	0,14